

Odbor za razvoj

2023/0117(NLE)

20.9.2023

MNENJE

Odbora za razvoj

za Odbor za ribištvo

o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med Evropsko unijo in Republiko Madagaskar ter njegovega protokola o izvajanju (2023–2027) (09525/2023 – C9-0223/2023 – 2023/0117(NLE))

Pripravljalnica mnenja: Caroline Roose

PA_Leg_Consent

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Evropska komisija je z organi Madagaskarja opravila pogajanja o sklenitvi novega sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu (v nadaljnjem besedilu: sporazum), vključno z novim protokolom o izvajanju, ki je bil podpisan 28. oktobra 2022. Novi sporazum razveljavlja in nadomešča sporazum iz leta 2007 ter zajema obdobje štirih let od datuma začetka začasne uporabe.

Z novim sporazumom in njegovim protokolom o izvajanju je vzpostavljen posodobljen okvir, ki 65 plovilom Unije omogoča dostop do madagaskarskih voda ter ribolov tuna in tunom sorodnih vrst.

EU Madagaskarju v zameno za ribolovne pravice zagotavlja finančni prispevek v višini 1 800 000 EUR na leto, razdeljen na letni znesek v višini 700 000 EUR za dostop do ribolovnega območja Madagaskarja in znesek v višini 1 100 000 EUR za sektorsko podporo njegovi ribiški politiki. EU in Madagaskar sta se dogovorila tudi o nizu pravil za spodbujanje trajnostnega ribolova, vključno z izboljšanjem nadzora ribištva, znanstvenega sodelovanja ali boja proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu. S protokolom se inovativno uvaja posebni prispevek za okoljsko upravljanje in varstvo ekosistemov, ki ga morajo plačati lastniki plovil Unije.

Madagaskarske vode so bogate z ribjimi vrstami, vendar so žrtev intenzivnih ribolovnih praks tujih industrijskih plovil, ki prekomerno izkoriščajo staleže, in to zlasti plovil z vlečnimi mrežami v tuji lasti, ki lovijo kozice. Morski ekosistemi so zaradi podnebnih sprememb in prelova oslabljeni, kar zaradi neposrednega zvišanja cen drastično zmanjšuje lokalno porabo. Zaradi teh dejavnikov so ribe cenovno nedostopne za obalne skupnosti in prebivalci se morajo podati na odprto morje, da jih ulovijo, kar vpliva na njihovo preživetje in prehransko varnost. V primerjavi z drugimi afriškimi ribiškimi gospodarstvi je uživanje rib na Madagaskarju omejeno (leta 2019 4,26 kg letno na osebo v primerjavi s 16 kg na Sejšelih in 20 kg na Mauritiusu). Obenem je 33 % prebivalstva podhranjenih, nekatere regije pa se soočajo z lakoto.

V Indijskem oceanu prelov ogroža nekatere vrste tropskega tuna, zlasti rumenoplavutega. Znanstveni odbor Komisije za tune v Indijskem oceanu je leta 2022 priporočil vsaj 30-odstotno zmanjšanje ulova, da bi si populacija rumenoplavutega tuna opomogla. Razlogi za prelov so presežna zmogljivost industrijskega ribolova tuna v regiji, kvote, določene na nevdržno viski ravni, pa tudi uporaba velikega števila naprav za zbiranje rib, ki škodujejo ekosistemom. Komisija za tune v Indijskem oceanu je leta 2023 sprejela več ukrepov za zmanjšanje uporabe naprav za zbiranje rib, ki pa niso bili učinkoviti, ker so jim EU in nekatere druge pogodbenice nasprotovale.

Leta 2018 je ribolov na Madagaskarju predstavljal skoraj 7 % nacionalnega bruto domačega proizvoda. Po ocenah se je leta 2022 skoraj 2,5 milijona oseb preživljalo z ribištvom, večina ribolovnih dejavnosti pa poteka v malem ribolovu na obalnih območjih. Ženske imajo ključno vlogo, zlasti pri samooskrbnem ribolovu in v celotni vrednostni verigi, pa vseeno prejemajo neenako plačilo in nosijo breme prelova.

Namen sektorske podpore je pomagati Madagaskarju pri razvoju nacionalne ribiške strategije, zlasti s financiranjem spremljanja, nadzora in opazovanja, hkrati pa podpirati male ribiče in usposabljanje. V zvezi s prehransko varnostjo ni posebnega cilja.

Pripravljavka mnenja meni, da bi lahko protokol izboljšal razmere na Madagaskarju na področju upravljanja ribištva, preglednosti in nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova.

Finančni prispevek se je na zahtevo Madagaskarja v primerjavi s prejšnjim sporazumom povečal, vendar bi bil lahko še višji in pravičnejši, zlasti ko gre za pristojbine, ki jih plačujejo gospodarski subjekti EU, če upoštevamo tržno vrednost vrst tuna. Protokol vsebuje tudi zahteve glede zaposlovanja pomorščakov, ki so državljani Madagaskarja, in okrepljeno socialno klavzulo. Obstaja nekaj gospodarskih stikov med flotami EU in lokalnim predelovalnim sektorjem, zlasti pri dobavi tovarni konzerv v mestu Antsiranana.

Pomemben napredek je, da so se nekatere organizacije civilne družbe lahko udeležile pogajanj o sporazumu o partnerstvu o trajnostnem ribištvu. S takimi primeri dobre prakse bi morali pri izvajanju sporazuma nadaljevati (npr. s posvetovanjem z obalnimi skupnostmi in objavo celovitih seznamov projektov, ki se financirajo s sektorsko podporo).

Sporazum mora tudi neposredno koristiti sektorju malega ribolova na Madagaskarju. Med malimi ribiči in plovili EU za ribolov tunov ni neposredne konkurence, saj ne delujejo na istem območju in plovila EU ne smejo loviti na obalnih območjih. Vendar čezmerno izkoriščanje vrst tunov resno vpliva na morske ekosisteme in skupnosti, ki so od njih odvisni. Obe pogodbenici se morata spopasti s tem vprašanjem.

Pripravljavka mnenja poudarja še, da je za odpravo neustrezne prehranske varnosti potrebna večja sinergija med razvojno pomočjo EU in sporazumom

Odbor za razvoj poziva Odbor za ribištvo kot pristojni odbor, naj priporoči odobritev sklepa Sveta o podpisu, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med Evropsko unijo in Republiko Madagaskar ter protokola o izvajanju navedenega sporazuma (2023–2027).

POSTOPEK V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Naslov	Sporazum o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med Evropsko unijo in Republiko Madagaskar ter njegov protokol o izvajanju (2023–2027)
Referenčni dokumenti	09525/2023 – C9-0223/2023 – 2023/0117(NLE)
Pristojni odbor	PECH
Mnenje pripravil Datum razglasitve na zasedanju	DEVE 10.7.2023
Pripravljavec/-ka mnenja Datum imenovanja	Caroline Roose 30.8.2023
Datum sprejetja	20.9.2023
Izid končnega glasovanja	+: 17 –: 0 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Hildegard Bentele, Stéphane Bijoux, Dominique Bilde, Christophe Clergeau, Ryszard Czarnecki, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Michèle Rivasi, Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Frances Fitzgerald, Marlene Mortler, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Róza Thun und Hohenstein

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

17	+
ECR	Ryszard Czarnecki
ID	Bernhard Zimniok
PPE	Hildegard Bentele, Frances Fitzgerald, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Janina Ochojska
Renew	Stéphane Bijoux, Róza Thun und Hohenstein
S&D	Christophe Clergeau, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
Verts/ALE	Erik Marquardt, Michèle Rivasi
0	-
2	0
ID	Dominique Bilde
The Left	Miguel Urbán Crespo

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani